

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 7

C7PID15C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- U všech úloh/podúloh je **právě jedna** nabízená **odpověď správná**.
- Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvěte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí (např. dva křížky u jedné úlohy) bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď запиšte do stejného pole. Zápisy uvedené mimo vyznačená bílá pole záznamového archu nebudou hodnoceny.
- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.

1 bod

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Vajíčka jsme osmažili na nerezové pánvi.
- B) Ve staré zámecké zahradě se volně procházeli pávi.
- C) Opravna obuvi musela projít celkovou rekonstrukcí.
- D) Divoce žijící lvi lze spatřit už pouze na jednom kontinentu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–3

„Bratři snové, zdá se mi, že my nejsme náležitě zpraveni,“ zahájil Pádlo Jan pravidelnou středeční poradou.

„My že nejsme náležitě spraveni?“ podivili se snové. „Cožpak jsme pochroumaní nebo roztrhaní, děraví nebo paťaví?!“

„Jen se podívejte na mě!“ volal Docent Pusínek. „Já jsem se tak spravil, že už jsem přes cent! Já musím něco shodit!“ A šerموval tak rukama, až mimoděk shodil čestné uznání, co viselo na plaňce. Naštěstí se nerozbilo.

„Ale ne, to jste mi dobře nerozuměli!“ bránil se Pádlo Jan. „Já jsem řekl, že nejsme náležitě z p r a v e n i!“

„Jo tak! Tak to řeknu rovnou, a ne takhle!“ povídá Moulín Hniva, když se rozruch utišil.

(I. Vyskočil, Malý Alenáš, upraveno)

1 bod

2 Která z následujících možností vystihuje význam slovního spojení BÝT ZPRAVEN?

- A) být opraven
- B) být napraven
- C) být zformován
- D) být informován

max. 2 body

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
3.1 Moulín Hniva utišil rozrušené bratry sny.	☐	☐
3.2 Středeční poradou pravidelně zahajuje Pádlo Jan.	☐	☐
3.3 Pádlo Jan vypráví svůj sen, kterému bratři snové nerozumějí.	☐	☐
3.4 Docent Pusínek se během porady tak rozčílil, že shodil čestné uznání z nástěnky.	☐	☐

max. 3 body

4 Přiřadte k jednotlivým větám (4.1–4.4) slovní druh (A–F), kterým je slovo zvýrazněné v příslušné větě:

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 4.1 Smrk **napadený** kůrovci je nutné velmi rychle pokácet. _____
- 4.2 Jednání nakonec vedlo k **nalezení** přijatelného kompromisu. _____
- 4.3 Při svých loupežných výpravách zloděj nikdy neusiloval o **ničí** život. _____
- 4.4 Pro nedostatek návštěvníků zavřeli už **několikátý** podnik v našem městě. _____

- A) sloveso
- B) číslovka
- C) zájmeno
- D) příslovce
- E) přídavné jméno
- F) podstatné jméno

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 5

Letos jsem se bohužel opět nezúčastnil firemní vánoční besídky, protože jsem byl právě na svadbě svého synovce. Mí drazí kolegové s kanceláře mi ale podrobně popsali atmosféru na bujarém večírku i velkolepé ozdoby na stromku, mezi nimiž nechyběla ani velká hvězda.

Většinou se podobným akcím vyhýbám, neboť mám raději skromněji pojaté oslavy. Spolupracovníkům jsem ale slíbil, že si příští měsíc rozhodně nenechám ujít společný víkendový pobyt na horské chatě. Doslechl jsem se totiž, že mi pan ředitel chce oficiálně poděkovat a věnovat hodnotný dárek jako odměnu za mé pracovní úsilí.

(CZW)

max. 4 body

5 Napište pravopisně správně slova, která jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou:

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 6–8

TEXT 1

Dneska jsme s babičkou umyli celý dům odshora dolů. Babička trpí utkvělou představou o nebezpečných bacilech. Je přesvědčená, že na ni číhají v záloze, aby se na ni vrhli a přemohli ji. Myslím, že to mají na svědomí ty reklamy na čisticí prostředky na záchodové mísy, kde zobrazují „bacily“ ve velikosti vzrostlých trpaslíků, jak vykukují ze záhybů toalety a zákeřně se pošklebují. I když jsem tu reklamu viděl stokrát, stejně si nemůžu vybavit přesný název těch produktů.

(S. Townsendová, *Adrian Mole – léta v divočině*, upraveno)

TEXT 2

Některé skutečnosti nepojmenováváme jedním slovem, ale spojením slov. Ustálenému spojení slov s jedním významem říkáme SOUSLOVÍ. Např. *podstatné jméno* (slovní druh, slovo *podstatné* nelze nahradit žádným synonymem) je sousloví, naopak *podstatné informace* (např. významné, důležité, potřebné informace) není sousloví.

(V. Styblík a kol., *Český jazyk pro 7. třídy*, upraveno)

1 bod

6 Ve které z následujících možností se vyskytuje sousloví?

- A) celý dům
- B) přesný název
- C) záchodová mísa
- D) nebezpečný bacil

1 bod

7 Které z následujících tvrzení vyplývá z TEXTU 1?

- A) Babička snadno onemocní, proto preventivně uklízí celý dům.
- B) Vypravěč se domnívá, že reklamy na čisticí prostředky babičkou manipulují.
- C) Babička důkladně uklízí zejména záchod, protože nejnebezpečnější bacili jsou podle ní na toaletě.
- D) Vypravěč tráví často volný čas sledováním reklam na čisticí prostředky, jednu z nich viděl dokonce stokrát.

max. 2 body

8 Napište dva příklady spojek, jimiž lze v TEXTU 1 nahradit spojovací výraz I KDYŽ tak, aby význam souvětí zůstal zachován:

(Posuzovaný spojovací výraz se nachází v posledním souvětí prvního textu.)

max. 2 body

9 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda obsahuje chybně užitý tvar zájmena (A), nebo ne (N):

	A	N
9.1 Nová spolužačka byla krásná a milá, a tak jí všichni hned chtěli pozvat na rande.	☐	☐
9.2 Podstatu problému vysvětlovali poměrně podrobně, ale stejně jsme jim nerozuměli.	☐	☐
9.3 Když se na scéně ukázala začínající mladá baletka, byl každý jejím výkonem ohromen.	☐	☐
9.4 Na besedě nás zaujal příspěvek dvou studentů, protože jejich názor na vznik vesmíru byl vskutku zajímavý.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 10–12

O tajemném Tischerově kopci se tradovalo tolik strašidelných pověstí, že většina lidí se mu obloukem vyhýbala. Beata Künichová z Janova se na vlastní kůži přesvědčila o tom, že povídačky nelhaly.

Jednou na podzim se totiž Beata rozhodla přenocovat u své přítelkyně. Jak to ale občas mezi kamarádkami chodí, asi po dvou hodinách se tak pohádaly, že Beata ve vzteku utekla. Teprve venku si uvědomila, že musí jít přes Tischerův kopec. Bála se, ale nedalo se nic dělat. Blížil se konec listopadu, kopec byl skoro holý, a tak už z dálky byla vidět tajemná světylka.

(CZW)

1 bod

10 Která z následujících možností vystihuje výchozí text?

- A) Text lze přiřadit k epice, protože zachycuje především pocity postavy.
- B) Text lze přiřadit k lyrice, protože zachycuje především pocity postavy.
- C) Text lze přiřadit k epice, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.
- D) Text lze přiřadit k lyrice, protože jeho podstatou je vyprávění příběhu.

1 bod

11 Vypište z výchozího textu přísudek jmenný se sponou:

1 bod

12 Která z následujících možností vystihuje význam slovesa BÁLA SE?

- A) měla nahnáno
- B) teklo jí do bot
- C) strašilo jí ve věži
- D) měla pro strach uděláno

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 13–15

Mezi některými národy kolují historky o strašidelných bytostech, které se objevují za tajemných okolností. Jedná se o pouhé výmysly? Nebo je v nich zrnko pravdy?

„Nejnezkrotnější zvíře je jednorožec, který má tělo jako kůň, hlavu jako jelen, nohy jako slon a ocas jako divoké prase. Uprostřed čela má nejméně jeden metr dlouhý roh. Chytit toto zvíře živé prý byla jedna z nejnemožnějších věcí na světě.“ Tak popisuje římský spisovatel Plinius (24 až 79 n. l.), jehož největší vášní byla příroda, jedno z nejlegendárnějších bájných stvoření. Ačkoli je Pliniův popis trochu nejasný, při jeho čtení se nám nejspíše vybaví nosorožec, jehož velikánské nohy připomínají ty slonů.

Za nejcennější byl považován roh jednorožce, hlavně jeho špička. Měl svému majiteli přinést zdraví, ochraňovat ho před útoky nepřátel a zaručit mu vítězství ve válce. Když jeden panovník daroval druhému úlomek rohu, bylo to velké vyznamenání, zároveň šlo o zvláštní důkaz náklonosti. Ve spisu z roku 1635 se uvádí, že roh jednorožce byl „stavěn na královskou tabuli, kde mezi pokrmy a lahůdkami prozradil jed tím, že se opotil“.

Jestli tedy jednorožci ve skutečnosti neexistovali, odkud pak pocházely jejich údajné rohy? Pečlivým zkoumáním starých rukopisů došli ve 20. století vědci k závěru, že se zřejmě mohlo jednat o tesák narvala, menšího ozubeného kytovce. Výsledek jejich usilovného bádání však nelze nijak doložit, existence jednorožce tak zůstává stále záhadou. A nic na tom nemění ani fakt, že narvalovi se přezdívá mořský jednorožec.

(R. Gööck, Poslední záhady světa, upraveno)

1 bod

13 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je pravopisná chyba?

- A) za nejcennější byl považován roh jednorožce, hlavně jeho špička
- B) na královskou tabuli, kde mezi pokrmy a lahůdkami prozradil jed
- C) bylo to velké vyznamenání, zároveň šlo o zvláštní důkaz náklonosti
- D) historky o strašidelných bytostech, které se objevují za tajemných okolností

max. 2 body

14 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
14.1 Existují důkazy, že pomocí tesáku narvala lze rozpoznat jed v jídle.	☐	☐
14.2 Římský spisovatel Plinius popsal zvíře, které považoval za nosorožce.	☐	☐
14.3 Když jeden panovník pomohl druhému vyhrát válku, byl mu za jeho zásluhy udělen řád.	☐	☐
14.4 Na základě rukopisů z 20. století vědci zjistili, že domnělý jednorožec byl ve skutečnosti narval.	☐	☐

max. 2 body

15 Vypište z prvního odstavce výchozího textu přívlastky neshodné:

3 body

16 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly:

A) Najednou vyskočily vysoké plameny. V jediném okamžiku se tak před Elíšou vyjevilo Tobiášovo dílo. Celá jeskyně byla pomalovaná.

B) Když průchod do jeskyně konečně uvolnila, vklouzla Elíša dovnitř. Protože přišla ze světla do tmy, nic neviděla. Jenom tichounce volala: „Tobiáši...“

C) Pocházelo z ohniště, které ještě zcela nevyhaslo. Nahmatala nějaký klacík a hodila ho do oharků.

D) Prostrčila ji na druhou stranu. Zevnitř nebylo nic slyšet. Zběsile začala hrabat dál. Zuřivě při tom volala a rozhazovala sníh kolem sebe.

E) Elíša stála před hromadou sněhu, který zavál vchod do jeskyně. Odhrabávala ho celý den. Teprve v šest hodin večer Elíšina drobná ruka překonala sněhový val.

F) Žádná odpověď. Elíša nevěděla, kam klade nohy. Oči si nemohly na tu tmou zvyknout. Náhle před sebou ucítila teplo.

(T. de Frombelle, Tobiáš Lolness, upraveno)

16.1 _____

16.2 _____

16.3 _____

16.4 _____

16.5 _____

16.6 _____

TABULKA K ÚLOZE 17

Tabulka výsledků skupiny A – mistrovství světa v házené 2013

pořadí		GER	FRA	BRA	EGY	ARG	AUS	V	P	celkové skóre	body
1.	Německo (GER)	–	33:28	33:23	23:25	31:26	29:20	4	1	149:122	8
2.	Francie (FRA)	28:33	–	27:22	30:27	35:23	32:20	4	1	152:125	8
3.	Brazílie (BRA)	23:33	22:27	–	27:22	24:20	26:25	3	2	122:127	6
4.	Egypt (EGY)	25:23	27:30	22:27	–	22:18	27:25	3	2	123:123	6
5.	Argentina (ARG)	26:31	23:35	20:24	18:22	–	28:26	1	4	115:138	2
6.	Austrálie (AUS)	20:29	20:32	25:26	25:27	26:28	–	0	5	116:142	0

V = počet výher

P = počet proher

celkové skóre = počet nastřelených branek ku počtu obdržených branek

body – za každý vyhraný zápas získává tým 2 body

(cs.wikipedia.org, upraveno)

max. 2 body

17 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými v tabulce (A), nebo ne (N):

	A	N
17.1 Kdyby se ve skupině A rozdávaly medaile, bramborová medaile by putovala do Evropy.	☐	☐
17.2 Argentina získala body pouze za jeden vyhraný zápas, a to když porazila brazilský tým.	☐	☐
17.3 Brazilci se celkově umístili na třetím místě, na své konto si připsali tři výhry – mimo jiné porazili Francii.	☐	☐
17.4 Německo porazilo všechny své soupeře kromě Egypta, německý tým navíc obdržel nejméně branek z celé skupiny A.	☐	☐

1 bod

18 Které z následujících souvětí se skládá ze tří vět?

- A) Tento projekt zdárně dokončíme, ať už s vámi, nebo bez vás.
- B) V lednu, kdy se uzavírají známky, se každý den učím dlouho do noci.
- C) Nemýlím-li se, už jsem se s ním někdy viděl, okolnosti setkání si ale nevybavuji.
- D) Odešel bez rozloučení, jen za sebou zabouchl mohutné dveře, bohatě zdobené kováním.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 19–22

Elinor Dashwoodová uměla působivě poradit, byla nadána bystrým rozumem a chladnou rozvahou, a proto se mohla stát matčinou **rádkyní** ve svých pouhých devatenácti letech.

Často ku prospěchu všech zabrzдила paní Dashwoodovou v dychtivém rozletu, když by se byla dala strhnout k nějaké nerozváženosti. Elinor měla vřelé srdce a milou citově, bohatou povahu, jenomže se uměla ovládat, což se její matka dodnes nenaučila a jedna z jejích sester naučit rázně odmítala.

(J. Austenová, Rozum a cit, upraveno)

max. 3 body

19 Vypište z druhého odstavce výchozího textu všechna příslovce:

1 bod

20 Která z následujících možností nejlépe vystihuje účel výchozího textu?

- A) charakterizovat postavu Elinor
- B) vysvětlit chování Elinořiny matky
- C) rozebrat vztah mezi Elinor a její sestrou
- D) přiblížit Elinořino společenské postavení

1 bod

21 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je chyba v interpunkci?

- A) uměla působivě poradit, byla nadána
- B) ovládat, což se její matka dodnes nenaučila
- C) měla vřelé srdce a milou citově, bohatou povahu
- D) chladnou rozvahou, a proto se mohla stát matčinou rádkyní

max. 2 body

22 Určete pád, číslo, rod a vzor slova zvýrazněného ve výchozím textu:

(Odpovězte celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

max. 2 body

23 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N):

	A	N
23.1 Tamější kovář rozdmýchal oheň ve výhni, chopil se svých nástrojů a začal s výrobou podkovy.	☐	☐
23.2 Ve zlých chvílích jsem se utěšoval vzpomínkami na šťastné dětství, které se mi nikdy nevymažou z paměti.	☐	☐
23.3 S návratem domů spěchali, protože je velmi vábila představa vyhřáté místnosti a libové hovězí pečeně.	☐	☐
23.4 Věhlasné království oplývalo nesmírným přírodním bohatstvím, na jeho území se těžily drahé kovy a minerály.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 24–27

Z pekárny světa kraj za láskou svou,
nejednou překonal jsem vůli zlou
a moje princezna, ta jistě rozezná,
že ji mám vážně rád.

A v jeho blízkosti se náhle zdá,
že létat v oblacích se málem dá,
dát ruku na ruku, netřeba záruku,
jeho se přece nelze vůbec bát.

Refrén:

Oslava veliká ať už se chystá
a buchť je spousta, lahodná sousta,
ať naše láska je vždy stejně čistá
a pevná jako brány trám.

Hezká jak obrázek a zábavná
a pýchu princezen tak málo zná,
vyrostla v dostatku, jak holka ze statku
umí za práci brát.

Konečně kluk, co o mě zájem má,
přitažlivost je jistě vzájemná
***** má barvu po víně,
starý král novému vždy má jej dát.

(Lou Fanánek Hagen, Buchet je spousta, upraveno)

1 bod

24 Která z následujících možností patří na vynechané místo (***) ve výchozím textu?**

- A) koruna z rubínu
- B) a srdce z rubínu
- C) koruna z křišťálu
- D) a srdce z křišťálu

1 bod

25 Ve které z následujících možností se vyskytují antonyma?

- A) ať naše láska je vždy stejně čistá
- B) starý král novému vždy má jej dát
- C) z pekárny světa kraj za láskou svou
- D) a buchet je spousta, lahodná sousta

1 bod

26 Vypište z výchozího textu verš, který vyjadřuje, že dívka je pokorná:

max. 3 body

27 Vypište z výchozího textu podstatná jména v množném čísle:

max. 2 body

28 Přiřadte k jednotlivým větám (28.1–28.3) slovo (A–E), které se v daném spojení běžně užívá:

(Každé slovo z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě slova zbudou a nebudou použita.)

- 28.1 Moje kamarádka každého okouzlí svým nádherným hlasem, je to zkrátka ***** zpěvačka. _____
- 28.2 Zajímavou besedu uspořádala v kulturním domě vietnamská ***** menšina, která žije v našem městě. _____
- 28.3 Každoročně na Štědrý den odpoledne chodíme s tatínkem krmit lesní zvěř, je to taková naše ***** tradice. _____

- A) rodná
- B) rozená
- C) rodinná
- D) narozená
- E) národnostní

1 bod

29 Která z následujících možností je pranostika?

- A) Kdo seje vítr, sklízí bouři.
 - B) Nemusí pršet, jen když kape.
 - C) Kam nechodí slunce, chodí lékař.
 - D) Když duben laškuje, bývá mnoho sena a obilí.
-

1 bod

30 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) V pohádce vystupoval zapomětlivý čert.
- B) Změnu bydliště je nutné nahlásit ve škole.
- C) Měsíční světlo vrhalo na zem dlouhé stíny.
- D) Soused zdědil po babičce opravdové jmění.